

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia S. Avgvstini de humanæ naturæ stantis, lapsæ,
puræ statu & viribus eruitur & explicatur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

Cap. 1. Quid sit status purae naturae iuxta recentiores. Differentia
sententiae eorum ab opinione Pelagianorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13673

debeamus. Ut opera me pretium laturum arbitrer si ea saltem detra-
ctis praestigijs detegam, verisque rationibus in ejus doctrina fundatis
munitiam, quo peritior lector dijudicare possit, utrum satius sit, per illa
principia quæ de Pelagiana fraudulentia, & philosophico supercilio
triumpharunt, puræ naturæ statum excludere, an philosophicis ap-
plaudendo rationibus introducere.

CAPVT PRIMVM.

Quid sit status puræ naturæ juxta recentiores. Differentia
sententiæ eorum ab opinione Pelagianorum.

ITAQUE sciendum est puram naturam dici juxta recentiores puritate negati-
ua, qua scilicet nihil habet naturæ
superadditum, quod ei non debitum sit
sive malum sive bonum, hoc est ut neque pecca-
tum habeat poenamq; peccati conuitem, neq;
ultim gratiæ naturam superantis donum. Ut
verò facile intelligatur, quid hujusmodi na-
turæ status comprehendat, naturam lapsam
intueri iubent, in qua quicquid præter pecca-
ti featum deprehendimus, hoc ad puram na-
turam pertinere profitentur. Regula quippe
solemnis eorum est naturam puram à natura
lapsa discrepare, sicut nudum à spoliato: qui
non aliter differunt, nisi quod hic amiserit
quod alter nondum habuit: ut proinde pura
naturæ se habeat instar negationis, lapsa in-
star privationis. Quapropter ut omnia bre-
uiter illi statui à Scholasticis attributa, per-
curramus qui hominem à Deo in puræ naturæ
statu creati posse nullo omnino peccato præ-
cedente, profitentur, ij volunt eum creandum
esse sine ordinatione ad beatitudinem sempi-
ternam seu claram visionem Dei. Hinc con-
sequenter dicunt, eum sine fide in intellectu,
& voluntate sine charitate Deum diligente
condendum. Repugnantiam illam carnis &
spiritus ei esse prorsus naturalem, usque
adeo ut ordo merè naturalis postulet ut Deus
duos appetitus illos contrarios reciproci mo-
tibus cõflicari sinat, neq; concursum suū sub-
trahendo, neque dono quopiam superaddito
mutuam pugnam hostilitatemq; compri-
mendo. Proinde quantum ad internas animi
vires, tantam in pura natura futuram igno-
rantiam, benèque cogitandi, judicandi, vi-
vendiq; infirmitatem, peccandi que proni-
tatem, quantam in natura lapsa experimur:
quantum ad externa vero, majorem. Nam
præterquam quod objecta sensibilia concu-
piscentiæ excitantia essent eadem, mala præ-
vorum hominum consilia potentius tunc ad
malum, & exempla provocarent: Nam cog-
nitio Dei virtutumque quæ Adamo commu-
nicata fuerat & memoria promissionum &
communicationum Dei, priorisque status &
præteriti lapsus recordatio, & promissio ven-

Aturi Christi cum spe redemptionis ejus, quæ per
traditionem à capite in posteros diffusa pro-
manarunt, peccandi facilitatem in natura
lapsa mitigare potuerunt, ut hæc parte eccet-
tas & corruptio morum generalior peccan-
di que pronitas in pura natura proficiosa futu-
ra fuisse videatur. Quo accedit, quod nulla
fortassis esset etiam ex parte dæmonis tentan-
tis differentia: nam dæmonis compressio ne
tentet homines, videtur ad providentiam su-
perioris ordinis quam pure naturæ pertinere.
Hinc multò magis puræ naturæ mortalitatem
adherere tradunt, omnesque morbos corpo-
rum, quaque inde sæpius proficiuntur ani-
morum lates, totam denique calamitatum
seriem, quibus atteritur ista vita miserorum
à primis stibus nascentium usque ad extre-
mos habitus morientium. Quidquid enim in
statu admittit, alteri tribuendum esse, ipsi met
Scholastici profitentur. Ecce tibi breviter de-
pictum ex libris recentiorum illum puræ natu-
ræ statum, in quo hominem à Deo sine peccato
præeunte creati posse confidentissimè docent.

B Ex qua doctrina manifestum est, illam inter
Scholasticos recentiores atque Pelagianos,
quantum ad istum humanæ naturæ statum
attinet, esse differentiam quod Scholastici natu-
ram hominis in eo statu quem descripsimus
à Deo auctore sine peccati merito condi posse
sentiant; Pelagiani etiam re ipsa conditum esse
delirant. Quidquid enim ignorantia & repug-
nantia carnis, & spiritus, seu concupiscentia
mentem tenebrat ac deorsum trahit, quicquid
tentationum per visibilia rerum oblectamenta
humanum genus patitur, quicquid morborum
corporis & animi, ceterarumque calamitatum sive
parvulos sive majores quotidie urit & premit,
hoc est universum illud gravissimum jugum
quod nobis impositum esse sentimus, hoc totum
Pelagiani naturali rerum conditioni tri-
buebant. eodem plane modo sicut Scholastici
nobis imponi posse sine præcedente iniquitate
arbitrantur. Quam Pelagianorum genuinam sen-
tentiam fuisse late & liquido nos ante in re-
centendis eorum opinionibus demonstravi-
mus: Nec à ipsi Scholastici recentiores ne-
gant: Quod ita de Pelagianis verum est,
ut

Bellarmin. lib.
de grat. pri-
mo tom. c. 5
Suarez. Pro-
log. 4. c. 1. §.
num. 11.

verum est ut etiam sine fide Christi bene viuentibus gentilibus quoddam beatitudinis genus naturalis ascripserint, sicut in iisdem locis a nobis e declaratum est. Vnde & ipsum nomen pura natura videtur emanasse à Pelagianis. Nam ex eorum sensu & verbis objectionem sibi proponit Augustinus quando dicit: *Dicit aliquis si haec natura pura non sunt sed vitiosa primordia &c.* Vbi pura natura opponitur naturae per peccatum vitiatæ. Et evidentius alibi: *Huius tam horribilis pena iustitia si queratur, nome istorum omnia de libero arbitrio & laudabili sanitate naturæ, quantumlibet arguta sit argumentatio reperiuntur & perfracta desiliunt.* Vbi alludit ad illa verba quibus aliquanto superius Pelagius sensum suum de pura natura liquidissime exprelerat: *Omne bonum ac malum quo vel laudabiles vel vituperabiles sumus non nobiscum oriuntur sed agitur a nobis. Capaces enim utriusque rei non pleni nascimur, & ut sine virtute ita & sine vitio progrediamur; atque ante aduentionem propriae voluntatis, id scilicet in homine est quod Deus condidit.* Quibus verbis nihil accuratius aut loculentius adferri potest ad puræ naturæ statum oculis obijciendum; per hoc enim quod hecque laudabiles neque vituperabiles nos nasci Pelagius tradit, certum est omnem gratiam & peccata originaliter indita vel contra remota. Sicut enim fieri non potest quin per culpam originalem vituperabiles sumus, ut ibidem Augustinus docet; ita nec fieri potest quin simul Dei gratiâ nos iustos produ-

cente, laudabiles. Vnde adiectæ partes tantum non plenas nos vitij virtutisque nasci, quorum utrumque statui naturæ puræ proprium est. Hæc ergo principia de sententia tam Scholasticorum quam Pelagianorum tanquam certa & indubitata supponentes, videamus nunc quid certi ex Augustini doctrina de puræ naturæ statu juxta mentem ejus colligi possit. Nam quicquid alij minus excussis ejus principijs de illius mente suspicentur, nos post longum operosumque illius difficultatis examen & principiorum Augustini collisionem non dubitamus plerosque scholastica doctrinæ Professores, quemadmodum in explicando naturæ lapsæ statu longissime ab ejus mente deflexerunt, ita in asserendo puræ naturæ statu procul à principijs ejus in nobilibus quibus tota doctrina ejus aduersus Pelagianos & Manicheos incumbit, filium humanæ rationis potius quam Ecclesiasticæ traditionis confectando, recessisse. Existimamus enim statum illum prout in eorum Scholasticis hominem sine peccato præcedente à Deo condi posse statui, principijs August. pœnè omnibus ex diametro repugnare. Quæ in se utrum genuinam doctoris mentem allecuti simus, non solum sanctæ Ecclesiæ Romanæ iudicio in eius fide & obedientiâ, & gremio sicut ab infantia huc usque vixi, ita ad extremum usque halitum vivere & mori Deo iuvante constanti, sed etiam cuiuslibet non supini lectoris Augustini me meaque libens submitto.

CAPVT SECVNDVM.

Pondus naturæ creaturæ rationalis in beatitudinem suam poscit ut beari possit. Quatuor status seu modi beandi adferuntur ex Augustino qui omnes repugnant puræ naturæ.

VT igitur à primo humanæ naturæ cardine incipiamus, beati esse omnes volumus. Quod ita verum & certum & medullis omnium infixum est, ut cum ipsis Academicis omnia dubia sint, hæc de sententia nec Academicus ille Cicero dubitaverit, qui cum vellet in Hortensio dialogo ab aliqua recerta de qua nullus ambigeret sumere suæ disputationis exordium; *Beati certe, inquit, omnes esse volumus.* Et quia omnes hoc volumus, nec aliter velle possumus, profectò appetitus illè naturalis est. Ab illa quippe voluntate quicquid vel patenter vel latenter voluerimus, non recedimus. Nam & ille qui credit quod post mortem non erit, intolerabilibus molestijs ad totam cupiditatem mortis impellitur, quamvis in opinione habeat errorem omnimodæ defectionis in qua nulla omnino beatitudo est, in sensu tamen & voluntate habet naturalem desiderium quietis. Quod autem quietum est non est omnino nihil imò etiam magis est, ideoque beatus quam quod inquietum est. Inquietudo enim variat

affectiones, ut altera alteram perimat, quies autem habet constantiam, in qua maxime intelligitur ipsum esse, & per hoc beatum esse. Omnis itaque ille appetitus in voluntate mortis, non ut qui moritur non sit, sed ut quieteat & ipsa quiete sit beatus intenditur. Ita cum errore credat se non futurum, natura tamen quietum esse, & per hoc magis esse, & beator esse desiderat. Quæ constantia certissimum argumentum est hoc esse desiderium naturalem ut merito hæc de causa dicat Augustinus, quod omnes beatos esse velle *veritas clamat, natura compellit, cui summe bonus & immutabiliter beatus creator hoc indidit.*

Ex eodem autem fonte nascitur ut omnis creatura rationalis miseriam fugiat. Miseria quippe genus est quoddam mali, mali autem fuga in boni contrarij cupiditate fundatur. Ex quo fit ut nemo miser esse nolit, nisi quia sibi melius esse, & per hoc quia beatus esse desiderat. Ita verum est ut siue velint homines quippiam, siue nolint, omnes tamen beati esse velint, idque unum ardentissimo amore